

**ИЗВЕШТАЈ О САМОЕВАЛУАЦИЈИ КВАЛИТЕТА НАСТАВНОГ
ПРОЦЕСА НА ДОКТОРСКИМ АКАДЕМСКИМ СТУДИЈАМА
МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА, УНИВЕРЗИТЕТА У
КРАГУЈЕВЦУ, ЗА ШКОЛСКУ 2008/2009. ГОДИНУ**

Евалуацију обавили:

проф. др Слободан Јанковић и виши лаб. сарадник Милан Новаковић, спец.
биохем.

Извештај саставили и податке обрадили:

проф. др Слободан Јанковић и виши лаб. сарадник Милан Новаковић, спец.
биохем.

Извештај је усвојен на седници Комисије за обезбеђење квалитета Медицинског
факултета у Крагујевцу, 11. децембра 2009.

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О МЕДИЦИНСКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Назив високошколске установе: Медицински факултет у Крагујевцу				
Универзитет	Факултет	Академија струковних студија	Висока школа	Висока школа струковних студија

Адреса: ул. Светозара Марковића 69, Крагујевац, 34000
Web адреса: www.medf.kg.ac.yu

Образовно-научно/образовно-уметничко поље				
Природно-математичке науке	Друштвено-хуманистичке науке	Медицинске науке	Техничко-технолошке науке	Уметност

Број студената годишње	
Интегрисане академске студије за доктора медицине	196
Интегрисане академске студије за магистра фармације	84
Докторске студије	50
Основне струковне студије	70
Укупан број студената годишње	400

ЦИЉ САМОЕВАЛУАЦИЈЕ КВАЛИТЕТА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Циљ ове самоевалуације наставног процеса је било **утврђивање испуњености стандарда квалитета** наставног процеса Комисије за акредитацију и Комисије за обезбеђење квалитета Медицинског факултета у школској 2008/2009. години на студијском програму: „Докторске академске студије“. Извештај о самоевалуацији ће послужити као основа за корективне мере.

МЕТОДОЛОГИЈА САМОЕВАЛУАЦИЈЕ КВАЛИТЕТА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Самоевалуација квалитета наставног процеса на студијском програму академских докторских студија Медицинског факултета у Крагујевцу је урађена према правилима наведеним у процедури система квалитета Медицинског факултета у Крагујевцу под називом „Квалитет наставног процеса“ (Прилог 1). Према овој процедури, Комисија за обезбеђење квалитета је именовала рецензента за студијски програм докторских академских студија: проф. др Слободан Јанковић, председник Комисије за квалитет. Рецензенту је помагао технички сарадник, виши лаб. техничар Милан Новаковић, у прикупљању и обради података. Рецензент је имао задатак да обави евалуацију на првој години студија, на 4 предмета.

Рецензент се у евалуацији придржавао поступка предвиђеног у процедури „Квалитет наставног процеса“, и користио је за анкетирање студената и шефова предмета анкете прописане поменутом процедуром. Такође, рецензент је процењивао квалитет наставног процеса према структурираном поступку наведеном у „Формулару за рецензента“, који чини саставни део процедуре „Квалитет наставног процеса“.

Евалуација је извршена у току зимског и летњег семестра школске 2008/2009. године, без претходне најаве наставном особљу које је евалуирано. Прикупљени подаци су оверени потписима рецензента и шефова катедри. Прикупљени подаци и анонимне анкете које су попунили студенти се чувају у архиви Комисије за обезбеђење квалитета. Све анкете и попуњени формулари су такође пренети у електронске табеле (у програму Ексел), које су коришћене за статистичку обраду и формирање овог извештаја. Електронске табеле се трајно чувају у архиви Комисије за обе збеђење квалитета.

Овај извештај су написали проф. др Слободан Јанковић и Милан Новаковић, и проследили га Комисији за обезбеђење квалитета на усвајање.

ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА КВАЛИТЕТА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ „ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ“

У оквиру студијског програма „Докторске академске студије“ евалуирани су следећи предмети: Статистичке методе у биомедицинским истраживањима, Информатичке методе у биомедицинским истраживањима, Методологија истраживања у биомедицинским наукама и Истраживања у биомедицинским наукама.

ОПСЕРВАЦИЈЕ РЕЦЕНЗЕНТА

Придржавање распореда и сатнице

Од свих евалуираних наставника (4), само се један наставник није придржавао распореда и сатнице, већ је померио предавање за други дан, а да о томе није било обавештења на огласној табли, нити на веб страници факултета. Сви остали су почели наставу тачно на време, према важећем календару наставе који је доступан студентима.

Рационална употреба расположивог времена

Сви евалуирани наставници и сарадници (4) су рационално користили расположиво време за наставу, и успели су да обраде целу тематску јединицу без скраћивања или убрзавања излагања садржаја.

Употреба савремених техничких средстава у настави

Сви евалуирани наставници и сарадници (4) су користили савремена техничка средства, уколико је то било потребно за одговарајућу наставну јединицу.

Уочавање проблема у савладавању градива и изнајлажење начина за њихово решавање

Значајан део евалуираних наставника (2 од 4) не уочава проблеме студената у савладавању градива, и не прилагођава излагање могућностима разумевања студената. Такав приступ значајно умањује квалитет знања и вештина које ће студенти стећи, јер студенти губе додатно време на разјашњавање проблема које би наставници требало да реше за њих, и питање је да ли их могу решити самостално. Треба скренути пажњу наставницима да посебно детаљно и пажљиво обраде питања која су тежа за студенте.

Обраћање пажње на студенте који су испод просека у групи

Чак 3 од 4 евалуираних наставника не обраћа пажњу на студенте који су испод просека у групи којој држе наставу. Услед такве праксе јаз између успешних и недовољно успешних студената сваким даном наставе постаје све већи, па је зато отежан и рад са групом као целином. Од наставника треба захтевати да обрате пажњу на рад сваког од студената, и да сваком помогну максимално у оквиру расположивог времена и могућности.

Подстицање међусобне сарадње студената и похваљивање њиховог рада

Два од 4 евалуирани наставника не подстиче сарадњу студената, нити похваљује њихов рад. То утиче на смањење мотивисаности студената за савладавање градива, што се негативно одражава на њихов крајњи успех и резултате на испитима и проверама знања.

Ако се анализирају остали аспекти извођења наставе на овом студијском програму, може се приметити да су посебно добре стране процеса наставе кохерентност наставних садржаја, заинтересованост предавача за наставу, јасно изражавање предавача, логичан редослед излагања и способност предавача да одржавају пажњу студената. Ове карактеристике гарантују довољан број квалитетних информација за успешне студенте, који су мотивисани за рад. Међутим, слабе стране су недовољни напори предавача да мотивишу студенте за учење, слаб контакт предавача са студентима и недовољно интересантан начин излагања материје. То указује да наставници морају бирати више интерактивне облике наставе од досадашњих, и знатно више пажње посветити вербалној и невербалној комуникацији са студентима.

Актуелност наставних садржаја, технички квалитет видео-презентација, повезаност теорије са праксом и надовезивање наставних садржаја на постојећа знања студената су на задовољавајућем нивоу, па наставницима треба препоручити да истрају у овим аспектима наставног процеса.

Недостатак наставе на свим предметима је недовољно укључивање студената у наставни процес. Било би од велике користи за студенте да им се омогући решавање практичних проблема из наставног програма, тако да добију одређени задатак, потраже решење, а затим заједно са наставником уоче грешке и дођу до најадекватнијег решења. Кроз такав интерактиван рад би студенти научили знатно више.

У евалуацији наставног процеса обрађени су и аспекти везани за функционисање предмета као целине, а посебно организацију наставе и оцењивања студената. Слабе тачке свих предмета су следеће: не води се евиденција о присуству студената на настави, нема свих предавања на веб страници факултета, нема рада у малим групама, предиспитне обавезе се не бележе у картонима студената и нема могућности „извлачења“ испитивача. Добре стране су редовна евиденција одржане наставе, доступност информација о наставницима и препорученој литератури на веб страници факултета и доступност календара наставе на веб страници факултета.

ОЦЕНЕ И КОМЕНТАРИ СТУДЕНАТА

У следећим табелама су дате средње вредности и стандардне девијације оцена које су дали анкетирани студенти, како за поједине предаваче, тако и за евалуиране предмете у целини. У заглављима колоне са оценама дат је број анкетираних студената, означен са „n“.

Табела 1. Оцене предавања и предавача које су дали студенти. Имена предавача се налазе у документацији Комисије за квалитет.

	Предавања за предмет Статистичке методе у биомедицинским истраживањима n=25 Xbar ± SD	Предавања за предмет Информатичке методе у биомедицинским истраживањима n=55 Xbar ± SD	Предавања за предмет Методологија истраживања у биомедицинским наука n=22 Xbar ± SD	Предавања за предмет Истраживања у биомедицинским наукама n=25 Xbar ± SD
Колико редовно посећујете предавања	2.84 ± 0.47	2.75±0.43	2.81±0.39	2.92± 0.28
Ваша просечна оцена	2.86 ±0.99	3.04±0.91	3.20±0.77	3.00± 0.82
Одржава наставу редовно и на време	5.00 ±0.00	4.22±1.11	4.45±1.10	4.96± 0.22
Рационално користи расположиво време	4.88 ±0.44	4.16±1.17	4.45±0.96	4.64± 0.81
Јасно дефинише циљеве наставе и ниво знања који очекује од студената	4.40 ±1.00	4.00±1.09	4.27 ±1.24	4.80± 0.81
Јасно и разумљиво излаже наставне садржаје	4.40 ±1.15	4.16±0.93	4.23 ±0.27	4.84± 0.37
Квалитетним примерима и задацима олакшава разумевање садржаја	4.28 ±1.18	4.20±0.99	4.41 ±0.85	4.72± 0.61
Уочава проблеме у савладавању градива и предлаже начине њиховог решавања	4.00 ±1.26	3.8±0.98	4.09 ±1.06	4.60± 0.64
На постављена питања одговара спремно и разумљиво	4.12 ±1.17	4.50±0.84	4.23 ±1.02	4.84± 0.47
Подстиче укључивање и учествовање студената у	3.56 ±1.39	3.96±1.18	4.09 ±1.30	4.40± 0.87

настави				
Подстиче међусобну сарадњу студената у процесу учења и охрабрује и похваљује њихов рад	3.52 ±1.33	3.80±1.00	4.00 ±1.12	4.40± 0.82
Обраћа пажњу на студенте који су испод просека у групи	3.68 ±1.38	3.70±1.23	3.81 ±1.33	4.29± 0.95
Доступан је за консултације студентима	4.48 ±0.99	4.26±1.02	4.33 ±1.23	4.64± 0.56
Према студентима се односи коректно и са поштовањем	4.71 ±0.86	4.72±0.72	4.50 ±0.96	4.96± 0.20
Мотивише студенте за учење	3.96 ±1.20	4.22±1.02	4.27 ±0.94	4.80± 0.50
Користи савремена техничка средства (видео бим)	4.40 ±0.91	4.75±0.85	4.67 ±0.57	4.96± 0.20
Оцена визуелног квалитета видео бим презентације	4.00 ±1.41	4.53±0.73	4.32 ±0.77	4.80± 0.58
Предавање садржи актуелна знања и податке	4.33 ±0.92	4.42±0.89	4.50 ±0.74	4.84± 0.37
Предавање повезује теорију и праксу	4.60 ±0.72	3.96±1.09	4.48 ±0.75	4.84± 0.47
Садржај предавања је изложен логичним редоследом	4.44 ±1.00	4.07±1.07	4.33 ±0.66	4.80± 0.41
Садржај предавања је кохерентан	4.32 ±1.07	4.06±0.94	4.18 ±1.09	4.80± 0.50
Садржај излагања се надовезује на постојећа знања студената	3.68 ± 1.34	4.06±0.93	4.19 ±0.98	4.64± 0.49

Табела 2. Оцене које су дали студенти предметима у целини.

	Предавања за предмет Статистичке методе у биомедицинским истраживањима n=25 Xbar ± SD	Предавања за предмет Информатичке методе у биомедицинским истраживањима n=55 Xbar ± SD	Предавања за предмет Методологија истраживања у биомедицинским наукама n=22 Xbar ± SD	Предавања за предмет Истраживања у биомедицинским наукама n=25 Xbar ± SD
Циљеви и задаци предмета су јасно дефинисани	4.39±1.08	3.94±1.02	4.35±1.09	4.83±0.38
Количина наставног садржаја одговара сатници предмета	4.52±0.85	4.04±0.94	4.20±1.05	4.58±0.65
На почетку наставе је препоручена литература	4.36±1.09	3.61±1.41	4.00±1.12	4.85±0.34
Вежбе и семинари омогућавају стицање потребних вештина	3.91±1.31	3.84±1.12	4.00±1.21	4.67±0.56
Настава омогућава студентима да сагледају значај предмета у медицинској едукацији	4.13±1.36	4.12±0.89	3.80±1.40	4.67±0.56
Организација наставе подстиче студенте на активно учешће у настави	3.96±1.49	3.72±1.17	3.90±1.41	4.62±0.58
Оцените квалитет уџбеника који се користе на предмету	4.00±1.11	3.00±1.47	3.85±1.39	4.70±0.76

Коментари студената у слободној форми

Осим похвала за неке од предавача, студенти су углавном указали на следеће проблеме: (1) пар наставника није поштовало свој заказани термин, а нису ни на време обавестили студенте, чиме су указали непоштовање студентима; (2) настава би морала имати више практичних примера, тј. да више усмерава студенте ка њиховом основном циљу – самосталној изради дизајна истраживања, спровођењу истраживања, обради резултата и приказу резултата у виду научног чланка; (3) потребна је већа доступност предавања наставника у електронској форми, на веб страници факултета; (4) садржај наставе треба више повезати са претходним знањима студената, тако да би они могли лакше да прате наставу; (5) поједина предавања су предуга и заморна; (6) било би пожељно имати и литературу на српском језику, од домаћих предавача, како би се омогућило боље савладавање наставе.

Ако се анализирају резултати анкета студената и њихови коментари, може се уочити неколико трендова:

1. евалуирани предмети и предавачи су веома слично оцењени, што указује на уједначен квалитет рада;
2. студенти су генерално дали високе оцене по појединачним питањима, док је просечна оцена значајно нижа (за скоро све предмете и предаваче око 3.0); то указује да питања нису добро формулисана, и да је потребно наћи боља питања за будуће анкете која ће открити оно са чим студенти нису задовољни;
3. најниже оцене студенти су дали на питања која се односе на интеракцију студената и наставника, и посебно на подстицање и помоћ студентима који имају више проблема у савлађивању градива; овакав резултат се поклапа са оценама рецензента, и указује на хитну потребу за променом става наставника, и за обуком наставника за интерактиван рад са студентима;
4. квалитет и актуелност наставних садржаја су конзистентно високо оцењени на свим предметима, што указује на добру страну наставног процеса на факултету; наставнике и сараднике треба за тај аспект похвалити, и инсистирати да наставе са таквом праксом.
5. Студенти желе да настава буде више фокусирана на практичне примере, који би требало да буду разноврснији него до сада, како би стекли вештину дизајнирања истраживања, спровођења истраживања, обраде резултата и писања научног чланка.

На крају, анализом и сумацијом свих резултата ове контроле квалитета наставног процеса на Докторским академским студијама, могу се дати препоруке за следеће **корективне мере**:

1. ПООШТРИТИ КОНТРОЛУ ЕВИДЕНЦИЈЕ НАСТАВЕ И ПРИСУСТВА СТУДЕНАТА;
2. ОРГАНИЗОВАТИ ЕДУКАЦИЈУ НАСТАВНОГ ОСОБЉА О ИНТЕРАКТИВНИМ ОБЛИЦИМА НАСТАВЕ И ВЕШТИНИ КОМУНИКАЦИЈЕ;

3. ЗА СЛЕДЕЋУ ЕВАЛУАЦИЈУ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА РЕДЕФИНИСАТИ АНКЕТНЕ УПИТНИКЕ;
4. ПРИЛАГОДИТИ САДРЖАЈ НАСТАВЕ ПРЕТХОДНИМ ЗНАЊИМА СТУДЕНАТА, КАКО БИ МОГЛИ УСПЕШНИЈЕ ДА ПРАТЕ НАСТАВУ;
5. У НАСТАВУ УНЕТИ МНОГО ВИШЕ РАЗНОВРСНИХ ПРАКТИЧНИХ ПРИМЕРА, КОЈИ ОМОГУЋАВАЈУ СТИЦАЊЕ ВЕШТИНА СТУДЕНТИМА;
6. УЧИНИТИ ДОСТУПНИМ СВА ПРЕДАВАЊА НАСТАВНИКА НА ВЕБ СТРАНИЦИ ФАКУЛТЕТА;
7. СТИМУЛИСАТИ ИЗРАДУ ДОМАЋИХ УЏБЕНИКА ЗА ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ;
8. ОМОГУЋИТИ ДОПУНСКУ ПОМОЋ У САВЛАДАВАЊУ ПРОГРАМА МАЊЕ УСПЕШНИМ СТУДЕНТИМА.